

ІНТЕГРАЦІЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕС ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ

Одним із завдань Болонського процесу є створення освітнього середовища, у якому навчальний матеріал поданий у дидактично уніфікованому й формалізованому вигляді, що надає можливість використовувати його у будь-якому місці і у будь-який час незалежно від форми навчання студента [2].

Однією із найновіших форм дистанційного навчання, що активно розвивається у світовій освіті є масові відкриті онлайн-курси (з англ. massive open online course - MOOC), що надають змогу інтерактивного спілкування студентів та викладачів, а також виконання і перевірки завдань у режимі онлайн. Прикладами MOOC можуть слугувати Coursera, EdX, Udacity [5]. Наразі існує можливість застосовувати засоби дистанційного навчання з метою мотивації студентів вищих навчальних закладів до безперервного одержання знань. Необхідно розглядати дану форму навчання не як альтернативу очної форми одержання освіти, а як її доповнення [3]. Використання електронних ресурсів надає можливість студентам займатися самоосвітою вдома, використовуючи різні засоби інформаційно-комунікаційних технологій

Згідно з Положенням "Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах" «навчальний процес у вищих навчальних закладах здійснюється у таких формах: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи» [1]. У процесі впровадження кредитно-модульної системи навчання у ВНЗ значна частина навчального матеріалу виноситься на самостійне опрацювання студентами [4]. Самостійна робота у форматі MOOC курсів є тим засобом, що по-перше розвантажить викладача, надасть йому змогу перенести частину навчального навантаження з навчальної аудиторії до онлайн-простору, а по-друге – зацікавить студентів, створить внутрішню мотивацію до самоосвіти.

Впродовж зимніх канікул 2014-2015 навчального року (січень-лютий 2015 р.) на базі кафедри іноземних мов і новітніх технологій навчання ННІ іноземної філології ЖДУ ім. І. Франка було здійснено спробу впровадження у навчальний процес елементів дистанційного навчання. Апробація включала в себе розробку змістовного наповнення веб-ресурсів навчальної програми (дисципліни) та контроль за їхньою якістю і відповідністю до освітніх стандартів, навчальних планів та навчальних програм дисциплін, за ефективним використанням веб-ресурсів у навчальному процесі.

Робота дистанційного порталу організована на основі використання платформи MOODLE. MOODLE (Modular Object Oriented Distance Learning Environment) — це назва системи програмних продуктів CLMS (Content Learning Management System), дистрибутив якої вільно розповсюджується за принципами ліцензії Open Source.

За допомогою цієї системи студент має можливість через Інтернет ознайомитися з навчальним матеріалом, який може бути поданий у вигляді різнотипних інформаційних ресурсів (текст, відео, анімація, презентація, електронний посібник), виконати завдання та відправити його на перевірку, пройти електронне тестування тощо. Викладач має змогу самостійно створювати електронні курси і проводити навчання, надсилати повідомлення студентам, розподіляти, збирати та перевіряти завдання, вести електронні журнали обліку оцінок, налаштовувати різноманітні ресурси курсу і т. д.

Електронні навчальні курси, які розробляються на системі дистанційного навчання ЖДУ ім.І.Франка, складаються з електронних ресурсів двох типів:

а) ресурси, призначені для подання студентам змісту навчального матеріалу, наприклад, електронні конспекти, методичні вказівки для підготовки до практичного заняття, мультимедійні файли (зображення, відео, анімація, аудіо, презентації тощо);

б) ресурси, що забезпечують закріплення вивченого матеріалу, формування вмінь, самооцінювання та оцінювання навчальних досягнень студентів, наприклад, завдання, тестування, анкетування тощо.

Результати апробації перевершили всі сподівання. Спільними зусиллями викладачів кафедри було створено 6 ключових онлайн-курсів що охоплювали самостійну роботу в межах робочої програми з іноземної мови (англійська або німецька). Комплекси мають уніфіковану структуру, приблизно рівну кількість завдань і засобів контролю засвоєння знань. Впродовж періоду 20 січня - 25 лютого 2015 року на сайті проекту зареєструвалося близько 1300 студентів. Більшість з них пройшли запропоновані курси і отримали згенеровані онлайн-сертифікати, як наочне підтвердження виконаної ними роботи.

Система управління навчанням MOODLE надала можливість створити зручне цифрове освітнє середовище; інакше кажучи це учбова соціальна мережа. Аватари, система повідомлень, список користувачів, що перебувають в даний момент на сайті - усе це знайоме користувачу-студенту, викликає у нього підсвідомі позитивні емоції. Не варто забувати й про гейміфікацію сучасних соціальних онлайн-сервісів, яка у рамках розгляду онлайн-навчання, створює додаткові стимули, які допомагають студентам підтримувати внутрішню мотивацію. Віртуальні нагороди, відображення реального прогресу виконаної роботи, отримання сертифікату в кінці – всі ці складові процесу гейміфікації створюють позитивний зворотній зв'язок, що дозволяє одержувати задоволення від ігрового-навчального процесу. Суть гри та ігрової свідомості полягає у створенні викликів, які мотивують студентів або слухачів курсів долати труднощі. Ігрові методики дозволяють м'яко впливати на вищі потреби людини, спрямовуючи поведінку студента у необхідне для освіти русло.

Значне відставання України від країн зарубіжжя з питань дистанційної освіти, зумовлене об'єктивними та суб'єктивними причинами, стримує розвиток вітчизняної освіти, уповільнює темпи її входження в світовий освітній простір як рівноправного партнера. Без сумніву, більшість університетів буде розвивати сполучення локального й глобального змісту. Як і в історії з інтернетом, MOOCs являють собою величезну можливість з глобальної

демократизації знань. Ми живемо в цікавий час у сфері вищої освіти, в епоху її стрімкого трансформування.

Література

1. Драч І.І. Самостійна робота студентів вищих навчальних закладів як важливий елемент сучасної підготовки фахівців / І.І. Драч // Нові технології навчання: наук.-метод. зб. – К. : Наук.-метод. центр вищої освіти, 2004. – Вип. 37. – С. 86 – 90.
2. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / М.М. Фіцула. – 2-ге вид., доп. – К. : Академвидав, 2010. – 456 с.
3. Дорофеев А.С. Модель обучающего курса и реализация программной оболочки дистанционного обучения: системный и объектный подходы. Автореф. дис. . канд. тех. наук. Иркутск, 2006. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.dissercat.com/content/model-obuchayushchego-kursa-i-realizatsiya-programmnoi-obolochki-distantionnogo-obucheniya>
4. Місце та роль самостійної роботи студентів у навчальному процесі. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/vpm_2014_13_22.pdf
5. Онлайн-университеты, или наш ответ Coursera. – Режим доступу: <http://habrahabr.ru/company/vcstart/blog/234927/>